

Офицерот за заштита на лични податоци на Акционерското друштво за осигурување ВИНЕР – Виена Иншуренс Груп Скопје врз основа на член 26-а став 1 точка 1 и 3 од Законот за заштита на лични податоци, на ден 17.08.2015 година изработи:

КОДЕКС ЗА РАБОТА СО ЛИЧНИ ПОДАТОЦИ

1. Вовед

Акционерското друштво за осигурување ВИНЕР – Виена Иншуренс Груп Скопје, како дел на VIENNA INSURANCE GROUP осигурителната групација во своето работење имплементира највисоки стандарди за заштита на личните податоци на осигурениците, лицата кои пријавуваат оштетни побарувања, вработените, деловните партнери и останатите субјекти на лични податоци за кои друштвото обработува лични податоци.

Како друштво кое е дел од реномирана осигурителна групација и компанија која пред се се грижи за интересите на своите осигуреници, вработени и соработници, сме свесни за големото значење на заштитата на личните податоци и токму затоа во работењето во целост се почитуваат Законот за заштита на лични податоци, подзаконските акти на Дирекцијата за заштита на лични податоци и останатата меѓународна регулатива која го регулира работето со личните податоци, а овој кодекс претставува имплементација на стандардите за работа со лични податоци, преку кој вработените, но пред се субјектите на лични податоци ќе се информираат за начинот на обработка, целите, како и за своите права и обврски при обработката на лични податоци.

Овој кодекс е обврзувачки за сите вработени во Акционерското друштво за осигурување ВИНЕР – Виена Иншуренс Груп Скопје, како и лицата кои во негово име прибираат и обработуваат лични податоци (застапници во осигурување, лекари-цензори, проценители и сл.). Се применува за работењето со сите податоци на физички лица (осигуреници, лица кои пријавуваат оштетни побарувања, вработени, соработници и др.).

Кодексот е во целост усогласен со Законот за заштита на личните податоци, подзаконските акти донесени од страна на Дирекцијата за заштита на лични податоци, како и сите внатрешни акти на друштвото, а доколку некоја одредба од кодексот е во спротивност на наведените акти, се применуваат одредбите од тие акти. Кодексот претставува имплементација на сите правила за работа со личните податоци уредени во погоре наведените акти, за полесна нивна употреба од страна на лицата кои ги обработуваат, како и од субјектите на лични податоци.

2. Предмет, поими и дефиниции

Заштитата на личните податоци е едно од основни слободи и права на физичките лица. Овој кодекс ја уредува неговата заштита, а особено правото на приватност во врска со обработката на личните податоци.

Одделни изрази употребени во овој кодекс го имаат следново значење:

1. "**Личен податок**" е секоја информација која се однесува на идентификувано физичко лице или физичко лице кое може да се идентификува, а лице кое може да се идентификува е лице чиј идентитет може да се утврди директно или индиректно, посебно врз основа на матичен број на граѓанинот или врз основа на едно или повеќе обележја специфични за неговиот физички, физиолошки, ментален, економски, културен или социјален идентитет;
2. "**Обработка на личните податоци**" е секоја операција или збир на операции што се изведуваат врз лични податоци на автоматски или друг начин, како што е: собирање, евидентирање, организирање, чување, приспособување или промена, повлекување, консултирање, употреба,

откривање преку пренесување, објавување или на друг начин правење достапни, изедначување, комбинирање, блокирање, бришење или уништување;

3. **"Збирка на лични податоци"** е структурирана група лични податоци која е достапна согласно со специфични критериуми, без оглед дали е централизирана, децентрализирана или распространета на функционална или географска основа;
4. **"Субјект на лични податоци"** е секое физичко лице на кое се однесуваат обработените податоци;
5. Акционерското друштво за осигурување ВИНЕР – Виена Иншуренс Груп е **"Контролор на збирка на лични податоци"**;
6. **"Обработувач на збирка на лични податоци"** е физичко или правно лице или законски овластен орган на државната власт кое ги обработува личните податоци за сметка на контролорот (вработени лица, застапници во осигурување, друштва за застапување во осигурување, осигурително брокерски друштва и и Туристички агенции);
7. **"Трето лице"** е секое физичко или правно лице, орган на државната власт или друго тело, кое не е субјект на лични податоци, контролор, обработувач на збирка на лични податоци или лице кое под директно овластување на контролорот или обработувачот на збирка на лични податоци е овластено да ги обработува податоците;
8. **„Корисник"** е физичко или правно лице, орган на државната власт или друго тело на кое му се откриваат податоците. Органите на кои можат да им се откриваат податоците во рамките на посебна истрага, не се сметаат за корисници во смисла на овој закон;
9. **"Согласност на субјектот на лични податоци"** е слободно и изречно дадена изјава на волја на субјектот на лични податоци со која се согласува со обработката на неговите лични податоци за однапред определени цели;
10. **"Посебни категории на лични податоци"** се лични податоци кои го откриваат расното или етничко потекло, политичко, верско, филозофско или друго уверување, членството во синдикална организација и податоци што се однесуваат на здравјето на луѓето, вклучувајќи ги и генетските податоци, биометриски податоци или податоци кои се однесуваат на сексуалниот живот;

3. **Забрана за дискриминација**

Контролорот ја гарантира заштитата на личните податоци на секое физичко лице без дискриминација заснована врз неговата националност, раса, боја на кожата, верски уверувања, етничка припадност, пол, јазик, политички или други верувања, материјална положба, потекло по раѓање, образование, социјално потекло, државјанство, место или вид на престој или кои било други лични карактеристики.

4. **Начин на обработка**

Личните податоци се:

- обработуваат правично и во согласност со закон;
- собираат за конкретни, јасни и со закон утврдени цели и се обработуваат на начин што е во согласност со тие цели. Натамошната обработка на податоците за цели на историски, научни или статистички истражувања нема да се смета дека не е во согласност со првичните цели за собирање на податоците доколку се преземени соодветни заштитни мерки во согласност со закон;
- соодветни, релевантни и не преобемни во однос на целите заради кои се собираат и обработуваат;

- точни, целосни и каде што е потребно ажурирани, при што ќе се преземат сите соодветни мерки за бришење или коригирање на податоците што се неточни или нецелосни, имајќи ги предвид целите заради кои биле собрани или обработени; и
- чувани во форма што овозможува идентификација на субјектот на лични податоци, не подолго од што е потребно да се исполнат целите поради кои податоците се собрани за натамошна обработка.

По истекот на рокот за чување, личните податоци може да се обработуваат само за историски, научни или статистички цели, а податоците веднаш се прават анонимни.

Обработката на личните податоци може да се врши:

- по претходно добиена согласност на субјектот на лични податоци;
- за извршување на договор во кој субјектот на лични податоци е договорна страна или на барање на субјектот на лични податоци, пред негово пристапување кон договорот;
- за исполнување на законска обврска на друштвото;
- за заштита на животот или суштинските интереси на субјектот на лични податоци;
- за извршување на работи од јавен интерес или на службено овластување на контролорот или на трето лице на кое му се откриени податоците; или
- за исполнување на легитимните интереси на друштвото, трето лице или лице на кое податоците му се откриени, освен ако слободите и правата на субјектот на лични податоци не преовладуваат над таквите интереси.

За податоците кои се обработуваат врз основа на согласност, мора да постои изречна согласност дадена од субјектот на лични податоци со која се согласува да се обработуваат неговите лични податоци за однапред определени цели.

Согласноста е препорачливо да биде дадена во писмена форма, со своерачен потпис на субјектот на лични податоци (поради докажување на постоењето на согласност) или да биде дадена на друг начин од кој недвосмислено може да се утврди дека субјектот дал согласност за обработка на неговите лични податоци.

Недавањето на согласност за обработка на лични податоци, од кои не зависи исполнувањето на обврските превземени од деловниот однос или за кои нема законски основа за обработка, не смее да биде врзано со губење на права од деловниот однос.

При изготвување на полиси за осигурување, при пријава на оштетни побарувања, изготвување на договори, како и други операции каде се обработуваат лични податоци, субјектот на лични податоци задолжително се идентификува односно дадените податоци се проверуваат преку личен документ (лична карта, пасош, возачка дозвола и сообраќајна дозвола), но доколку тоа поинаку не е уредено со закон, нема право да се задржуваат копии од личните документи.

Забранета е обработка на посебните категории на лични податоци.

По исклучок, обработка на посебните категории на лични податоци може да се врши ако:

- врз основа на изречна согласност на субјектот на личните податоци дадена за обработка на такви податоци, освен кога со закон е предвидено дека забраната за обработка на такви податоци не може да се отповика со изречна согласност од субјектот на лични податоци;
- е потребна заради спроведување на конкретните права и обврски на контролорот во областа на трудовото право, до степен и со соодветни гаранции утврдени со законите од оваа област;
- обработката се однесува на податоци кои субјектот на лични податоци јавно ги објавил;

- тоа е потребно заради стекнување, остварување и заштита на права на субјектот на лични податоци во постапка пред надлежни органи;
- соодветни мерки за заштита заради извршување на работи од јавен интерес се утврдени со закон или со одлука на Дирекцијата; и
- во други случаи утврдени во закон.

Матичниот број на граѓанинот може да се обработува само:

- по претходна изречна согласност на субјектот на лични податоци;
- за остварување на со закон утврдени права или обврски на субјектот на лични податоци или контролорот; и
- во други случаи утврдени со закон.

Друштвото е должно да води сметка матичниот број на граѓанинот да не биде непотребно видлив, печатен или преземен од збирка на лични податоци.

Друштвото има добиено Решение од Дирекцијата за заштита на лични податоци Уп1 бр. 09-128 со кое се одобрува обработка на матичните броеви за точно определени цели.

5. Права на субјектите на лични податоци

Кога податоците се прибираат од субјектот на лични податоци тој мора да биде информиран за:

- идентитетот на контролорот;
- целите на обработката;
- корисниците или категориите на корисници на личните податоци;
- задолжителноста на давањата на одговорите на прашањата;
- можните последици ако не се даде одговор; и
- постоењето на право на пристап и право на исправка на неговите лични податоци.

Друштвото нема должност да го информира субјектот на лични податоци ако тој веќе е запознаен со наведените работите.

Кога податоците не се прибираат од субјектот на лични податоци, контролорот во времето на евидентирање на личните податоци, а ако е предвидено личните податоци да бидат откриени на трето лице најдоцна до моментот кога податоците првпат се откриени, мора да го информира субјектот на лични податоци за:

- идентитетот на контролорот;
- целите на обработката;
- категориите на податоци;
- корисниците или категориите на корисници на личните податоци и
- постоењето на право на пристап и право на исправка на податоците што се однесуваат на субјектот на лични податоци.

Друштвото нема должност да го информира субјектот на лични податоци ако тој веќе е запознаен со наведените работите.

Обработката на лични податоци за цели на директен маркетинг е дозволена само доколку личните податоци се обработуваат со добиена согласност, освен ако со друг закон поинаку не е предвидено.

Субјектот на личните податоци има право во секое време, бесплатно и со користење на едноставни средства да ја повлече согласноста за обработка на неговите лични податоци за цели на директен маркетинг.

По барање на субјектот на лични податоци, контролорот е должен да ги дополни, измени, избрише или да го сопре користењето на личните податоци, ако податоците се нецелосни, неточни или неажурирани и доколку нивната обработка не е во согласност со одредбите на Законот за заштита на лични податоци.

Во случај кога контролорот ќе утврди дека личните податоци се нецелосни, неточни или неажурирани, должен е истите да ги дополни, измени или избрише, независно од тоа дали субјектот на лични податоци има поднесено барање за дополнување или изменување на личните податоци.

Субјектот на личните податоци е должен да го извести друштвото за промена на личните податоци.

Правата на субјектот на лични податоци можат да се ограничат во посебни случаи кога со нивното практикување ќе се загрози остварувањето на обврските на контролорот предвидени со закон, и тоа:

- за заштита на безбедноста и одбраната на државата;
- заради откривање и гонење на сторители на кривични дела;
- заради заштита од повреда на етички правила на одредена професија;
- заради заштита на важни економски или финансиски интереси на државата;
- заради заштита на важни економски или финансиски интереси на Европската унија и
- заради заштита на правата и слободите на субјектот на лични податоци или правата на другите физички лица.

Физичко лице, ако смета дека му е повредено некое право загарантирано со овој закон од страна на контролор или обработувач може да поднесе барање за утврдување на повреда на правото до Дирекцијата.

За штета која на субјектот на лични податоци му е причинета со обработка на лични податоци или со друга активност, извршени спротивно од одредбите на овој закон, одговара контролорот, освен ако докаже дека штетата не настанала по негова вина.

Субјектот на лични податоци правото на надоместок на претрпена штета причинета со обработка на личните податоци или со друга активност, извршени спротивно од одредбите на овој закон, го остварува со поднесување на тужба за надоместок на штета до надлежниот суд.

6. Обезбедување на тајност и заштита на обработката на лични податоци

За да се обезбеди тајност и заштита на обработката на личните податоци на субјектот, контролорот и обработувачот мора да применат соодветни технички и организациски мерки за заштита од случајно или незаконско уништување на личните податоци, или нивно случајно губење, преправање, неовластено откривање или пристап, особено кога обработката вклучува пренос на податоци преку мрежа и заштита од какви било незаконски облици на обработка.

Посебните категории на лични податоци и единствениот матичен број на физичките лица, можат да се пренесуваат преку електронско комуникациска мрежа, само ако посебно се заштитени со соодветни методи, така што нема да бидат читливи при преносот.

Мерките за обезбедување на тајност и заштита на личните податоци обезбедуваат степен на заштита на личните податоци соодветно на ризикот при обработката и природата на податоците кои се обработуваат.

Само лицето кое добило овластување од контролорот или обработувачот, вклучувајќи го и самиот обработувач, може да врши обработка на лични податоци.

Лицето кое добило овластување за обработка на лични податоци, задолжително треба да:

- биде запознато со начелата за заштита на личните податоци пред неговиот пристап до личните податоци;
- врши обработка на личните податоци согласно со упатствата добиени од контролорот, освен ако со закон поинаку не е уредено; и
- ги чува како доверливи личните податоци, како и мерките за нивна заштита.

Контролорот ќе ги даде личните податоци на користење на корисник, врз основа на писмено барање од корисникот, доколку тие се потребни за извршување на работи во рамките на со закон утврдените надлежности на корисникот.

Писменото барање од ставот 1 на овој член мора да содржи причини, законска основа за користење на личните податоци и категорија на личните податоци кои се бараат.

Забрането е давање на лични податоци на користење на корисник чија обработка, односно користење не може да се врши согласно со одредбите од членот 6 и членот 8 став 2 Законот за заштита на личните податоци и доколку целта заради која се бараат личните податоци е во спротивност со членот 5 став 1 алинеја 2 од Законот за заштита на личните податоци.

Личните податоци кои се обработени во научно - истражувачки и статистички цели не можат да се даваат на користење на корисник во форма која овозможува идентификација на лицето на кое се однесуваат личните податоци.

7. Обврски на вработените/ангажираните лица за заштита на личните податоци

Вработените односно ангажираните лица од страна на друштвото, при отпочнувањето со работа, задолжително:

- Се запознаваат со прописите за заштита на лични податоци, како и со документацијата на друштвото за технички и организациски мерки за обезбедување на тајност и заштита при обработката на личните податоци;
- Своерачно потпишуваат изјава за тајност и заштита при обработката на личните податоци. Со изјавата лицата се обврзуваат дека ќе ги почитуваат начелата за заштита на лични податоци и ќе вршат обработка само врз основа на добиените упатства и документацијата за технички и организациски мерки за обезбедување на тајност и заштита при обработката на личните податоци;
- Континуирано посетуваат обука за заштита на лични податоци, организирана од страна на друштвото.

8. Можност за барање на информации од Офицерот за заштита на лични податоци

Секое физичко лице чии лични податоци ги обработува друштвото има право да се обрати до Офицерот за заштита на личните податоци за добивање на информација, кој е должен во рок од 15 дена, да одговори на барањето.

Доколку лицето не е задоволно од одговорот или информацијата има право да поднесе барање за утврдување на повреда на правото на заштита на личните податоци до Дирекцијата за заштита на личните податоци.

**Акционерско друштво за осигурување
ВИНЕР – Виена Иншуренс Груп Скопје
Офицер за заштита на лични податоци
Благој Петковски
blagoj.petkovski@winner.mk**

архивски број 9846/0205/1/15